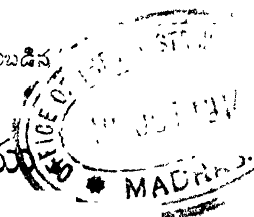

శ్రీ ర స్తు.

అడిదము సూరన్నకవివరునిచే విరచింపంబడిన

శ్రీ రా మ దం డ క ము

శ్రీమత్త్రిలోకీనివేశా హృషీకేశకోట్యర్కసంకాశ దామో దరాభక్తదత్తాదరా విశ్వవిశ్వంభరా పూర్వగీర్వాణదోర్గర్వనిర్వాపణా యార్తరక్షాచణా యాదినారాయణా లీలమున్ బాలమున్నీటిలో మేటివై ల్లీవిపై ధీవిమై చెల్వరా మెత్తపై నత్తమిల్లంగ నిందాద్రి బృందారకుల్వచ్చి వందారుమందారు నిన్నారుపేక్షించి సౌఖ్యంబపేక్షించి లోకత్రయత్రాస కృద్రావణప్రోషితో పద్రవంబుల్ ప్రశంసించిన న్దజ్జిఘాంసాప్రయ త్నంబు చింతించి రాత్రించరుల్ పిచ్చలింపన్నిలింపాళి కోర్కుల్ ఫలింప న్పవిత్రాన్వయంబు న్పవిత్రంబుగా జేయ నీపాదశస్యంప నష్మావధూభర్త కున్నైరి సంహర్తకున్ గాత్రికీ చంద్రమఃకీర్తికి న్బట్టవై పుట్టి పితాజ్ఞచే గాధిపుత్రాధ్వరంబు ద్ధరింపంగ చంచద్ధనుష్పాణులై బద్ధగోధాంగుళిత్రా ణులై నీవు సౌమిత్రియున్వచ్చుచుండంగ ఘోరాటవిన్బాటకైనచో హా టకాద్రీంద్రధైర్యుండవై వేటకాడున్వలెన్దాట కానామనై శాట కాన్నా మృగింగీటణంగింప వేద్యంపవేయాను బాహుస్మహోగాహ్రవోత్సాహువ క్షస్థలీలగ్నినారాచు మారీచుమధ్యే సముద్రస్థితుం చేయ వేత్రోయనె మానిమాగాస్త్రరా యంబునీవంతటన్గౌత మాఖ్యర్షి రాట్పూర్ణకుదత్పా దరేణుంతనై యావిదేహావనీజాని యాస్థానిత్రైయంబ కేష్వాసనోన్మా లనం బోలిగావించి పాణౌకృతక్ష్మాతనూజుండవై నై భవశ్రీబిడౌజుండవై నిస్తులాభ్యస్తతింబర్వ రాదోర్విరాజత్సమిద్ఘోరపారశ్వస కూరధారా

హంతక్షత్రియారాముడౌ రాముడే తెంచినన్ హార్యవార్యస్ఫుర చ్ఛౌర్య వత్కార్తవీర్యార్జునోదగ్ర బాహాసహస్రచ్ఛితా పూర్వదుర్వారదోర్గ ర్వమున్ బూర్వపక్షంబుగావించి యాలోదశస్యందనక్ష్మాధుని ర్ఘాతచేత చేతఃపరీతాపుగావించి ధాత్రీఘురన్ఛ్రీమణీ నూపురంబౌన యోధ్యా పురం బుంబ్రవేశించి సీతాసమేతుండవై యుండ భర్తృప్రియా కైకసంపాదన ప్రక్రియాహేతురాజ్యేంది రాలిప్సగై కొన్నకై కేయి చేసీకుపట్టాభిషేకా స్త్రరాయక్రియా యాసమున్గాననావాసమున్ జేకురన్ నాశ్యసామాస్య సౌజన్య ధన్యాంతరంగుండవై తండ్రికిన్బంపుగావించు టల్లల్లి నానద్ధమొన్దించుట ల్దమ్ముని న్విశ్వ విశ్వంభరాభారధౌరేయుగావించుట ల్మేలుకార్యంబు లీమూడు నాకంచు తత్కాలజన్యానిదం పూర్వకౌతూ హలోద్భాసివై బాసవాల్పోలి కన్నారచీరల్ జడల్దాల్చి సౌమిత్రియుం ధారుణీపుత్రియుండోడ రాచిత్రకూటాద్రియం దున్బరద్వాజపుణ్యాశ్ర మక్షోణి కొన్నాళ్ళువర్తించినీవంతటన్ సింహశార్దూల రక్షస్సరణ్యంబగుం దండకారణ్యముంజేరి నిర్వక్రదోర్వక్ర మహ్రక్రమశ్రీ సనాథున్విరా ధున్ కృతాంతాతిథింజేయ వేచుప్పనాతిన్ని శాతోగ్రహేతిన్సమాత్తా స్యవై రూప్యగావింప తద్ఘ్రాణకర్ణద్వయీదారణం బౌఖరాదిత్రిరక్షోవ ధవ్రక్రియా కారణంబై బ్రివర్తిల్లెదానన్ జనస్థానవాసుల్సు విక్రాంతి భాసుల్ సరాదుల్ ఖరాదుల్ గదాజట్టసప్రాసబాణా సనాద్యాయుధో పేతులై సాహసస్ఫీతులై దొమ్మినింగ్రమ్మనొక్క మ్మడిస్సంగరక్షోణిర క్షోవరస్థూలవక్షోరరక్షోదదక్షోరుర మ్యాస్త్రముల్పింజపింజంటగా నేసి ఖండింపవేయొక్క వింటన్బహుక్రవ్య భుక్కంఠ నాళవ్రజోల్లుంఠ నా కుంఠ నారాచముల్పూని యుష్మత్సముద్దండ కోదండపాండిత్యమాఖండ లాదుల్క రంబబ్బురంబొందుచున్నింగి నుప్పొంగ్కకై వారము ల్సేయమా యాకురంగాకృతిన్ రావణప్రేరితుం డౌచుమారీచుడే తేరసీతాప్రియ త్నంబునన్ దజ్జిఘృక్షాపరాయత్త చిత్తుండవై సీవువెళ్ళన్ దశాస్యుండుసీ తాసతిన్గొంచు లంకాపురంబున్ప్రవేశించె నీవంతమారీచు దున్మాడిలత

ణ్ణశాలాసమీపంబునన్ జానకింగానకార్తిన్ శరాసుల్పురామల్లరణ్యాం
తుజాలాతరణ్యాంబ రణ్యాంబగణ్యాంబు లేవేళలన్వ్యాళ శార్దూల శుండాల
ముల్ హాతటిద్వాత్రిహామానసాహ్లాద సంధాత్రిహా ప్రియసి క్వాసియం
చాయరణ్యాని నీవాధరణ్యాత్మజ న్వెత్కుచున్ రావణోత్కృత్తకా
యున్ జటాయున్నిరీక్షించి నీవాకబంధుంబడంజెండి లోకైకబంధుండవై
పాల్చియుందింది రాజీవరాజీవరాజీవరామోదసంపాదిపంపాసర స్తీరదే
శంబున న్నైత్రితోమైత్రిగావించి వాలిన్మహా సత్వశాలిన్ సముచ్చండ
కాండాహతిన్ జెండ వేచండ కోదండమున్ జెండుపంచాస్యముం బోలినీ
వంతటన్ భానుమత్సూనునిన్ గీశభద్రాసనాసీనునిం జేసినన్ న్యాసమైభూ
సుతాన్వేషణార్థంబు శాఖామృగాధీశు లన్యంపు వేళన్ మహావేగవంతున్-
హనూమంతుదద్దక్షిణా శాప్రదేశంబు, వెన్కన్నియోగించినన్ వాయు
సూనుండు భూభృన్సదృక్కర్కశాలీడులీఢాకితా భ్రంకషాకభ్రిక్షీ
సమీచీనవారాంనిధిన్ ఛంగునన్ దాటి లంకాపురోద్యానమధ్యంబునన్
గ్రూరరసక్రించరీచంచరీకాలకోపేతసీతన్నిరీక్షించిపాత్రారవింబోలిసీతా
రవిందాశ్యచేతోరవిన్సంబునానన్ద మొన్దించియంతన్గృతో ద్యానవిద్రావ
ణుండౌచు తేక్త్వళాకరాళాననోగ్రాహవాహంయునన్కించనల్గొల్వనక్షాది
రక్షోబలా ధ్యక్షులే తెంచియుద్వృత్తిమై హత్తి దండెత్తినన్ బెండిబెండై స
ముత్తుంగమాతంగశతాంగంబులున్ నజ్జన ముల్నుగ్గునుగ్గైతురంగంబు
లున్ కుక్కజెక్కైజెజ్జైభటాంగంబులున్నింగి పైగూలనీలీలదత్తైన్యమున్ ధ్వాత
చైతన్యమున్ జేసి యుద్వేలకోలాహలాభీలహేలాశముల్లాసిమైయక్షునిం
జెండు జెండాడితైత్రియుతవీక్షాశుశుక్షణ్యపేక్షాకృదుత్తాలవాలాగ్రబద్ధాం
శుకప్రిస్ఫురద్విస్ఫులింగచ్ఛటాభీలకీలాకరాళాన్నిలంకాపురాగారముల్భ
స్మసత్కారము న్జేసివేశంతము-బోలెతానానసరస్వంతముం దాటి నిన్గాం
చిలంకాపురోద్యాన మధ్యస్థితాం దాన నీసంవృతాంత్వద్వియోగవ్య
థా క్లిష్టగాత్రింవిదేహాన్నపుత్రి• మహాశ్వేంఘూర్తాంస యంచన్సుధా

మాధుర్యశ్రీధురీణోక్తులన్విన్నవింపంగ తత్తాదృగుర్వీసుతా శ్లేషవా
ర్తల్ చెవుల్ సోకగాదుస్తరోదన్వదుల్లంఘనాజాంఘికః స్వామినః కా
ర్యసంధిస్సయాస్సమర్థ స్త్వదన్యస్త్వయారక్షితోహం మదీయానుజో
యం పునర్వారిదశ్యావన్వవా యశ్చయంచాంజనేయుం నసాహాయ్యబా
హాబలాజేయునాశ్లేష సంభావనామోదధారేయు గావింపవే రావణశ్రీ
కచాకర్షణ ప్రక్రియా హేతువున్ఘోరరక్షశ్చమూపేతరాట్కేతువున్వా
నరానీకజీవాతువున్సేతువున్గట్టియుల్లంఘితాంభోధివై నీవు లీలన్ సువే
లంబుపై నిల్వదుర్దాంత కల్పాంతవేళా సముజ్జృంభితాంభోదనిర్ఘాద్యగ
ర్జారవోదారరక్షోభట క్షోభకృద్ధీర హుంకారముల్మీరకై చేవ సుగ్రీవ
నీలాంజనేయాంగదాదుల్మనుష్యాశన వ్రాతమాయాతమి ప్రాసహా
సాప్రాంశులవ్వేళ జృంభించి నిశ్శంకలంకా
పురద్వారకవాటచ్ఛటోత్పాటనంబుద్భటాటోపతం జేయుచుం
డత్యుపత్యాంగనాగర్భనిర్భేదనం బౌటబల్పోటరుల్పోట ధూమ్రాక్ష
యూపాక్షకుమ్భప్రహస్తుల్మహాపార్శ్వదేవాంతకస్థూలజంఘాతికాయే
న్ద్రజిత్కుంభకర్ణాగ్నివర్ణుల్కృతాశ్చర్యనానా విధానూనమాయా వి
ధానావధానుల్మహాయాతుధానుల్గదాపట్టసప్రాసబాణాసనాద్యాయు
ధోపేతులై సాహసస్ఫీతులై భేరికాతమ్మటంబుల్ధరన్మ్రోయనిర్వైవపుల్గా
త్వంగ దుత్తుంగరంగచ్ఛతాంగంబులున్ బృంహమాణేభముల్ హ్రే
షమాణాశ్వముల్ప్రాసవత్ప్రాసకృద్ఘోర హుంకార దుర్వార రక్షోభ
టాక్షౌహిణుల్గోల్వ నేతెంచి దండెత్తి తత్తాదృగుత్తాల కాలధ్వజాభీల
వాలాని వాహ్యాల్ బహుక్రవ్య భుగ్భీమసంగ్రామఘాటీస మాటీకను
ల్పూర్వగీర్వాణ దుర్వారగర్వాన్ధకారగ్రహాగ్రాముఖుల్వ్రాన రాగేస్ర
రుల్కేసరుల్పోలె పెల్లార్చుచున్ దోకలల్లార్చుచున్ స్థూలశైలంబులన్
సాలజాలంబులన్వర్మముల్జించుచున్మర్మముల్ నొంచుచున్గండశైలంబు
లన్ జండశూలంబులన్ దండిశాలంబులన్ భిండివాలంబులన్ బిండిగా
వింపుచున్ దీర్ణమత్తేభమైశీర్ణరథ్యావ్రజంబై దళద్దైత్యవక్షోవ్రజంబై గళ

ద్రిక్తధారాఘురంబై పతత్కేతనంబై త్రుటత్స్యందనంబై సదాభక్త
పూర్వామిషాస్వాదమేద స్విభేతాళమై కాకఘూకస్వనాభీలమై సంగర
ప్రాంగణంబొప్పగాబోరా నర్వంగశాతానుల న్వారిపీతానులన్ జేయు
చుస్గండ్రి గొడ్డళ్లచేగండణంగింపుచున్ శక్తులన్ జెండినిశ్శక్తులంజేయు
చున్ బాకులన్ దేకువల్మాపుచున్ జివ్వలన్ గ్రివ్వణంగింపుచున్
దూపులన్ రూపుమాయింపుచున్ చెక్కులై చెక్కులున్ ప్రక్కలైప్ర
క్కలున్ ముక్కలై పిక్కలున్ వమ్ములై యెమ్ములున్ వాములై మో
ములున్ తున్కలైపున్కలున్ ప్రోవులై ప్రేవులున్ కొండలై కండలుం
డంగ వారికి ర్రియున్ వింత గాకొంత సేపీడు లేకీడబోకుద్ధతిన్ యుద్ధమై యా
త్యమున్ జూపిసంగ్రామ రంగంబునన్నిల్చిన న్వారివార్తల్చెవుల్సోకగా
నాజ్యధారోత్పతిష్ణ్వగ్నికీలా కృతిన్ ద్రొక్కువడ్డట్టి కాలాహిరీతిన్ గదా
తాడితస్థూలాలశార్దూలలీలన్ సటోత్పాటనక్రుద్ధకంఠీరవేంద్రంబుపోల్కిన్
సృణిక్లిష్టకుంభద్విపేంద్రంబుచందంబునన్ మృత్యునక్త్రిక్రుధాన ర్క్త
భ్రూకుటీ దుర్నిరీక్షాస్యుడై పజ్జకంఠుండకుంఠోద్ధతింబేర్చి యారాశర
ధ్వస్తసింహాంబహిక్లిష్ట తార్క్ష్యంబజాకాంత శార్దూలమై యొన్నగంబేమన
స్వచ్ఛ నిన్నాక్లికున్వింతవార్తల్చెవుల్సోకనేదు స్త్రోదన్వ దుల్లంఘ
నంబాగదేదేవతాయక్ష గన్ధర్వసిద్ధోరగా జేయనిర్వక్రిదోర్వక్రిమప్రి
క్రిమప్రిస్ఫుటామద్భటాఇద్ధమాయోద్ధతా స్సంగరేనిర్జి తామర్కులై
ర్మర్త్యకీర్తైర్నికృత్తోతికాయోహతో మేఘనాధోహ్యతస్థూలజం ఘో
మృతఃకుంభకర్ణోధిగన్మద్భుజావి క్రిమాద్ధత్యమం చున్విజృంభించిసా
త్రిమణా నేకపస్థూలశుండాభదో స్తంభబంభ్రమ్యమాణస్ఫురచ్చం
ద్రి హాసప్రభాంకూరముల్ప్రిక్కుల న్నిక్కటిల్లంగఝాళింపుచున్ వాస
వున్ దారిసమొందించిశిష్గిలికింజాలిపుట్టించితిన్ తాపనీదాపనిర్మగ్నగా
వించితిన్ రక్కసున్మొక్కవో జేసితిన్నిళ్లరాతుల్లణంగించితిన్నాలిదూలించి
తిన్ . లిబ్బిరాయుబ్బణంగించితిన్ రుద్రినిర్వస్త్రినన్భద్రినిం జేసితిన్నాక్రి
మొక్షిప్తకైలాసశైలంబులన్ జంభభిత్కుంభికుంభచతుర్దంతకుంతప్రజో

ద్యత్కీర్ణంబుల్ మరుత్సిద్ధ గంధర్వ దోర్గర్వ నిర్వాపణ ప్రక్రియాకర్మ
ఠంబుల్ జయశ్రీప్రియంభావుకంబుల్ మహీయోమదీ యోగ్రదోస్తం
భముల్ నాకుమర్త్యేశులున్గీశులుం లక్ష్యమానెట్టులో క్కొక్కకోలం
బ్లవంగేంద్రులం ద్వితీకాండంబులం లక్ష్మణుం పంచశస్త్రంబులం
రాఘవుం వేల్మిడిం దున్మిదూటాడెదన్వీకనస్తోక వల్మీకనిర్వాణకద్రూ
జముల్పోనియస్మన్నిషంగస్థితక్రూరనారాచముల్ శాత్రవప్రాణవాత్యాజి
ఘాంసంభ్రవర్తిల్ల వేయంచుచంచత్కృపాణీతనుత్రాణతూణీరబాణాసన
భ్రాజితస్యందనారూఢుడై కాలకేతుండుసారధ్యముంజేయనాశాన్త్ర భూ
భృద్భిదాచుంచుచంచన్మహాభేరికాభూరిభాంకారముల్ద్రంతిఘీంకారముల్
చాపటంకారముల్ సాంయుగీనాసురాధ్యక్ష హుంకారముల్మందరోర్వీ
ధ్రదుర్ధర్షసంఘర్షణా ఘూర్ణమానార్ణవంబై బ్రివర్తిల్ల కల్పాంతవేళార
ణద్గాఢపాద్భూథథక్కాథ మత్కార ధిక్కారఘోరాట్ట హాసారవా
సహ్యుడై పోల్చిధావత్సుషేణంతరి సద్భానుపుత్రింనికృత్తోష్ఠ భంభిన్న
వక్షోగవాక్షంపరాభూతనీలాంగదంభీతవాతాత్మజాతంకరిష్యామిస్సై
న్యంరథంచోతయాహ్నే యరథ్యాని మాంతూ్నతయంచుం రణత్రస్త
దైతేయ హృత్స్వాస్థ్యసద్ధ్వాంత విధ్వంసనాంభోజినీనాయకం బుల్లయో
త్సాహసంధాయకంబుల్మహాసాయకంబుల్ బ్రయోగింపుచుం దాపని
న్నంగరాటోపనిర్ముక్తు తారాసుతుం రక్తధారాప్లుతుం జాంబవంతు
న్భయవ్యాకులస్వాంతున్నీలున్నమిజ్జాడ్యశీలుం సుషేణుంతను త్రాస
బాణుఘ్నవాత్సున్నరత్నుణ్ణవత్సుం నలున్వ్రీతసంగ్రామకోలాహలుం జేసి
సైన్యాంతర శ్రాంతరథ్యంబులం గేతనచ్ఛాయసంవారితోష్ణంబులం
జేయుచున్ డాయుచుండంగ నీవంతసంక్రందనస్యందనంబె క్కిత్వంగ
చ్ఛతాంగస్థుడై డౌడసత్వత్రివైక్లబ్యసంపాదితుం డాభదోఃకుండలీభూత
కోదండనిర్ముక్తపుంఖానుపుంఖోరు నీరంధ్రనారాచధారం తదుత్ప్రేరిత
శ్రాంతినెల్లన్ని రోధించితన్మస్తముల్ హస్తముల్ముక్కులుం జెక్కులం
జెక్కగావింపుచుం శాకినీఢాకినీభూతభేతాళగోష్ఠుల్విదృంభింపగా దేవ

ఘామానవాదృష్ట పూర్వాహవక్రీడమై యీడులేకీడబోకేడ హోరా
త్రిముల్పోరి మండోదరీకంఠ సూత్రచ్ఛిదాసాధు వై ధాత్రికాండంబు
నన్ జండదోర్దండమోఘీకృతై రావణున్ రావణున్ద్రుంపవేనిర్జరుల్ స్వాం
తసిల్లంగవిద్యాధరుల్ వ్వేట్కనొందంగగంధర్వులుప్పొంగ యక్షుల్ప్రకాశింప
సాధ్యుల్పరితోషమొందంగనీవంతటన్ గుంభకర్ణానుజున్ భానుమత్సూ
నుకిష్కింధకుంబోలి యాలంకకుంరాజు గావించిబందీకృతానేక విద్యా
ధరీసాధ్యశాతోదరీకిన్నరీఖేచరీ హృత్పరీతాపముంబాపిలోకాప వాద
క్రియాశంకయుష్మత్ప్రియత్నంబుచేతన్ సాదన్ జొచ్చితద్వహ్ని పాతి
వ్రతీద్యోధునీసాధునీరాప్లుతిం జేయుసీతామహాదేవితో పుష్పకంబెక్కి
విధ్వస్తమస్తంప్రహస్తంవిదీర్ణేంద్రజిత్కుంభకర్ణాగ్నివర్ణంకబంధర్ద్రశాస్య
కృతానేక భేతాళలాస్యంమదీయాహవప్రాంగణంపశ్యసీతేయటంచున్
ధరాపుత్రికిన్ జూపుచున్వచ్చి నానాద్విషజ్జాలతూల వ్రజాలాత్రమైనట్టి
సాకేతమున్ జేరియుద్యద్దృఢాసమాయాతపౌరాంగనా వ్రాతసానన్దచ
క్షుర్గళ ద్బాష్పకంబైన యాపుష్పకంబత్త రిండిగ్గికౌసల్యకున్ గైకకుం
దత్సుమిత్రామహాదేవికిన్మ్రొక్కిలోకత్రయస్తుత్యసౌభ్రాత్రవిభ్రాజిత
భ్రాతలన్ సర్వసర్వంసహాధూర్వహాజాను బాహుద్వయింగౌగిటంజే
ర్చియీరీతులన్భ్రాతలన్మాతల న్గౌతుకాంబోధి నోలార్చిసీతామహాదేవి
తోచన్ సుఖాంభోధినోలాడు నిన్నెన్ననీమన్న నీమన్ఫణీట్పద్మజాదుల్
నుతుల్సేయగా లేరునిన్నెన్ననేనెంత వాడన్ త్వదీయాంఘ్రిదాసాను దా
సుండనన్నుంగృపా దృష్టినీక్షించిరక్షింపవే రామరాజద్గుణస్తోమతుభ్యం
న్నమోరామతుభ్యన్నమస్తేనమ స్తేనమః॥

శ్రీ రా మ దం డ క ము.

స మా ప్త ము.

మంగు వేంకటరంగనాథరావు
బుక్కు సెల్లరు
గోదావరిజిల్లా కాకినాడ.

10691